

F2/2006 - Z pokladnice filatelistické literatury (1)

Z POKLADNICE FILATELISTICKÉ LITERATURY

František Langer: Filatelistické povídky (1)

Na čelné místo pokladnice filatelistické literatury nesporně patří Filatelistické povídky spisovatele Františka Langer, které vyšly v roce 1964 s mistrnými ilustracemi Adolfa Hoffmeistera. Mnohým z vás určitě zdobí knihovnu, jiní měli možnost si je vypůjčit a další o nich alespoň četli či slyšeli. V současné době se našli i jejich noví vydavatelé. Filatelistické povídky, tentokrát bez ilustrací, vydalo ve spolupráci s nadačním fondem Františka Langer v roce 2002 nakladatelství Kvarta. Navíc v roce 2005 vyšla v nakladatelství Akropolis jako součást jeho sebraných spisů další, dosud nepublikovaná, povídka Padesátka na padesátce. Jsme rádi, že se nám podařilo získat od správců autorských práv souhlas k jejich postupnému publikování v časopise Filatelie. Zároveň jsme dostali souhlas i od dědiců malíře Adolfa Hoffmeistera - jeho synů - k uveřejnění otcových ilustrací. Potěšme se tedy dnes předmluvou k povídkám, kterou o svém sbírání známek napsal na záložku knihy sám autor. Ale dejme už slovo spisovateli, dramatikovi, humoristovi, vojenskému lékaři a legionáři Františku Langerovi (1888 - 1965).

Známky jsem začal sbírat jako všichni moji kamarádi, jakmile jsem se naučil rozpoznávat písmena a číslice. Sbírat znamenalo prohrabávat tatínkův koš na papír, poprosit strýce v Drážďanech, aby mi posílal známky z Německa, a vydat každý svůj krejcar za cizozemské známky u papírníků. Ale sbírat zároveň znamenalo handlovat s hochy své stejné za jejich stejné, vychvalovat svoje a hanět jejich. Tehdy v Praze studovali moji dva bratřenci medicínu a našli v nějakém časopise adresy sběratelů ve všemožných cizinách, kteří by si rádi vyměňovali známky. Bratřenci mi pomohli složit dopis a poslat v něm přebytné rakouské a uherské známky, a kupodivu, dostal jsem za ně dost a všelijakých z různých konců světa i z Indie. Ty byly stejně zašmudlané jako moje, asi je posílal chlapec stejný jako já – však jsem po letech napsal o něm svou první filatelistickou povídku. Tato chlapecká etapa se skončila, když mi bylo čtrnáct let, když jsem se poprvé zamiloval, platonicky a na dálku, ale zamiloval.

Podruhé jsem začal sbírat, když jsem se v roce 1920 vrátil domů. Mé srdce chytly naše známky, kde na prvních za Hradčany vycházelo nebo zapadalo slunce, a začal jsem je tedy sbírat z vlastenectví. Jednou při nouzi o téma mi napadlo, že by se o známkách také mohlo psát, dokonce povídky. Musil jsem nejdřív shánět nějaké vědomosti o nich a učinil jsem při tom svůj největší filatelistický objev. Našel jsem pana Ervína Hirsche, který řídil Tribunu filatelistů vycházející u Borového. Měl o známkách bohatou knihovnu, promítací aparát a mikroskop k jejich prohlížení, celou chemickou laboratoř, a co nevěděl o známkách on, jistě nestálo za vědění. Byl sdílný, veselý, laskavý a já u něho poznal o známkách všecko, co jsem potřeboval. Tehdy to byla doba vědeckého sběratelství, kdy se známky hodnotily esteticky, graficky, historicky, kdy se hledaly a sbíraly odchylky a nepravidelnosti, doba, která vyžadovala celého filatelistického muže, objevitele falší a podvůdků, zastánce práva a filatelistické pravdy.

Tak jsem sbíral jen naše známky, ale přitom jsem se zajímal o svět známek vůbec, o jeho zákony, etiku, estetiku a techniku, o sběratelský kodex, o jejich hospodářský význam. Mým opravdovým filatelistickým požítkem však bylo psát o nich povídky. Jejich vymyšlení a sestavování nebylo lehké, proto jsem jich nenapsal mnoho, vždy jednu tak k vánocům a jednu k velikonočním.

Až potom nastala léta třicátá, kdy v člověku zmrzaly úsměvy. A kdy mne jednoho dne pojala ze známek hrůza. To tehdy, kdy se na našich objevilo „Protektorat von Böhmen und Mähren“. Nad nimi jsem si přestal přát, abych měl úplnou sbírku známek naší republiky. A po tomto šoku jsem se už nikdy k nim nevrátil. Ani

k povídkám o nich.

(POKRAČOVÁNÍ)

Pod titulem Filatelistické povídky budeme postupně uveřejňovat následující prózy F. Langer:

Čtyřblok růžových merkurů

Hajdarabád - letecká pošta

Očištěno zevně i uvnitř

Kufr zámoří

J. R. Official

Vzácný přetisk 2 F 50 Cent. Belgien

Colonia Popper

Dodatek: Přetisk (Freie Stadt Alt Stieglitz)

Zasuté objevy - Padesátka na padesátce